

8. januar 2008.

DRUŠTVO - DEPORTACIJA

O deportaciji i pred sudom u Strazburu

Podgorica, (MINA) - Zadovoljenje pravde u slučaju deportacije bosanskih izbjeglica iz Crne Gore 1992. godine isključivo zavisi od crnogorske Vlade, koja se istrajno suprotstavlja žrtvama, iako je i sud utvrdio objektivnu odgovornost države za taj zločin.

To je agenciji MINA kazao pravni zastupnik žrtava deportacije, advokat Dragan Prelević, navodeći da će „zbog dugogodišnjeg neefikasnog sprovođenja istrage i nečovječnog i ponižavajućeg postupanja“ države prema žrtvama tog zločina, protiv Crne Gore biti podnijeta predstavka Evropskom sudu za ljudska prava u Strazburu.

On je objasnio da će predstavka biti podnešena zbog kršenja članova 2. i 3. Evropske konvencije o ljudskim pravima - prava na život i mučenja, nečovječnog i ponižavajućeg postupanja.

Prelević je podsjetio da je dosad donijeto ukupno 27 presuda, od kojih je u 25 utvrđena objektivna odgovornost države za pričinjenu štetu.

„Porodicama Buljubašić i Topalović odbijeni su tužbeni zahtjevi uz grubo kršenje zakona. Ni jedna od presuda nije postala pravosnažna. U svim presudama u korist porodica poginulih žrtava, dosuđena je naknada štete po osnovu smrti bliskog lica“, naveo je on.

Prelević je dodao da su odbijeni zahtjevi za naknadu štete po osnovu povrede prava ličnosti, odnosno kršenja ljudskih prava zbog diskriminacije, neefikasnog sprovođenja istrage i nečovječnog i ponižavajućeg postupanja države.

„Države koja 15 godina o zločinu ćuti, ne obezbjeđuje informacije o razlozima lišenja slobode i sudbini žrtava, niti je što učinila na pronalaženju njihovih posmrtnih ostataka“, istakao je Prelević.

Navodeći da "dosuđeni iznosi za smrt bliskog lica variraju od sramnih 15 hiljada EUR, koliko je dosuđeno majci ubijenog Esada Bosna do najviše 30 hiljada EUR“, on je ocijenio da su ti iznosi dodatna uvreda za žrtve.

„Iznosi su dodatna uvreda za žrtve imajući u vidu da je, na primjer, Milu Đukanoviću za duševne bolove zbog pisanja štampe pravosnažno dosuđeno 15,5 hiljada EUR i to u vrijeme kada je kao najviši državni funkcioner bio dužan da po evropskim standardima slobode izražavanja istrpi posebno snažnu kritiku“, rekao je Prelević.

On je dodao da se država Crna Gora žalila na svih 25 presuda po svim osnovima. „Viši sud već godinu i po ne odlučuje ni po jednoj žalbi“.

„Na žalost, teško je povjerovati da će Viši sud iskoristiti ovlašćenje i preinačiti presude koje sadrže nedostatke i na taj način okončati postupke. Mnogo je vjerovatnije da će sve presude biti ukinute i vraćene na ponovno prvostepeno suđenje koje će ponižavanje žrtava nastaviti u nedogled“, smatra Prelević.

On tvrdi da crnogorski premijer Željko Šturanović nije odgovorio na tri pisma koja su mu upućena u ime žrtava sa predlogom o poravnanju, imajući u vidu da je u gotovo svim prvostepenim presudama utvrđena objektivna odgovornost države za protivpravnu deportaciju žrtava tog ratnog zločina.

„Apelovali smo na međunarodno priznato pravo žrtava na reparacije, kao i na osnovnu čovječnost da se prevashodno preživjelim ostarelim roditeljima obezbijedi da dožive nekakvo izvinjenje i obeštećenje za stradanje njihove djece“, dodao je Prelević.

Prema njegovim riječima, od pokretanja prvostepenog postupka umrlo je četvoro roditelja, a mnogi su u lošem zdravstvenom stanju, pretežno od posljedica stresa koji su im pričinili službenici tužene države.

„Udovice žrtava sa djecom pretežno žive u teškoj oskudici i izbjeglištvu u koje su pobjegli iz Crne Gore. Svi oni, a posebno psiho-fizički slomljeni preživjeli logoraši, žive zaustavljeni u sjećanju na 1992. godinu, pod pritiskom ravnodušnog i ignorantskog stava zvanične Crne Gore prema patnjama i nepravdi koje su im nanijete“, kazao je Prelević.

On smatra da je „na žalost, takav odnos Vlade doveo i do trećeg napada na Slobodana Pejovića, inspektora Centra bezbjednosti Herceg Novi u penziji, koji je savjesno svjedočio o zločinu“.

„Njegov primjeren moral i odnos prema žrtvama i istini nijesu poželjni kod zvanične Crne Gore“, zaključio je Prelević.